

FORUM MLADIH PRIPADNIKA HRVATSKIH MANJINA

joi, 31 octombrie 2019

Hrvatska matica iseljenika i Hrvatsko nacionalno vijeće Crne Gore organizirali su od 27. do 29. rujna u Tivtu u Boki kotorskoj (Crna Gora) treći Forum mladih pripadnika hrvatskih manjina.

Tema Forum-a su bile dileme vezane za identitet pripadnika hrvatskih manjinskih skupina te se raspravljalo, između ostalog, o pitanjima poput onih u kolikoj je mjeri manjinski identitet opterećenje za mladu osobu, moraju li se razlikovati identiteti međusobno i klijentima, kao i o pitanju odnosa vjere i identiteta. U svom izlaganju, potpredsjednik Zajedništva Hrvata Ivan Frana govorio je o crkvama u Karađorđevskim mestima, o kolama na hrvatskom jeziku te o Rumunjskoj državi, Zajedništvo Hrvata i kompaktnosti Karađorđevskih mesta kao glavnim faktorima koji su doprinijeli viđenju; estoljetnom o uvanju hrvatskog identiteta Karađorđevaca na rumunjskom prostoru: "Crkva i franjevići misionari su imali ključnu ulogu u viđenju; estoljetnom o uvanju svega onoga što formira identitet Hrvata s ovih prostora. Mise su se u Karađorđevskim selima održavale na maternjem jeziku, na maternjem jeziku se održavaju i danas, i ne postoji uvjerenje prilika za ulogu crkve u ovanju vjere i maternjeg jezika od prisustvovanja na sve anije misi, kada svi vjernici odgovaraju zajedno i pjevaju na vlastitom jeziku. Karađorđevski Hrvati su se uvijek okupljali oko crkve i svojih katoličkih svećenika, a upravo tako je i danas."

I kolike na hrvatskom jeziku su imale ključnu ulogu u ovanju identiteta Hrvata s rumunjskog prostora. Kada je riječ o kolstvu, izvjesna je injenica da su se prvi oblici i kolski predavanja odvijali unutar i pored crkve u prvoj polovici 18. stoljeća, a izuzetkom nekih manjih vremenskih perioda, hrvatski jezik je u stalno bio prisutan u kolama iz Karađorđevaca. Danas imamo u nekim Karađorđevskim mestima nastavu na hrvatskom jeziku, a u Karađorđevu djeluje već od 1996. godine Dvojezična hrvatsko-rumunjska gimnazija. Na Svetu ili i u Temišvaru funkcioniše Lektorat hrvatskog jezika i književnosti, a u enici hrvatske nacionalnosti koji počinju nastavu na maternjem jeziku veoma su svjesni svog identiteta i s njim se ponose.

Ono što smatram veoma važnim istaknuti s ovom prilikom jest injenica da i Rumunjska kao država jamči prava svih nacionalnih manjina i poznata je kao multikulturalni i multietnički prostor gdje se izdvaja novac iz Proračuna za financiranje svih reprezentativnih udrug nacionalnih manjina, pa tako i za Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj, kao krovnoj organizaciji hrvatske manjine. Zajedništvo Hrvata funkcioniše od 1991. godine, a od svog osnivanja neprestano podržava i promovira vjerski, sportski, kulturni i obrazovni život malene hrvatske zajednice u Rumunjskoj. Investicije u ovanje kulturne baštine načinje najvažniji su prioritet spomenute organizacije.

Na kraju mog izlaganja želim istaknuti i injenicu da je upravo geografska kompaktnost Karađorđevskih sel, o kojoj sam govorio u uvodnom dijelu, jedan od faktora koji je pridonio viđenju; estoljetnom ovanju hrvatskog življa na rumunjskom prostoru. Polaganje sela jednih naspram drugih sa injavom kompaktne arije, između njih ne egzistirajući rumunjska naselja, a udaljenost do najbližih rumunjskih mesta prilično je velika. Budući da su kompaktne u svim selima, utjecaj rumunjskog jezika i susjednih banatskih govora vrlo je teško da se tek služe i nije mogao bitno oslabiti Karađorđevski govor. Viđenje od toga, umjesto da budu assimilirani, Karađorđevci su tijekom stoljeća assimilirali i katolicizirali Rumunjeg koji su služe i danas dobro u njihovu sredinu.

Međutim, iako su kolike na hrvatskom jeziku, župe u Karađorđevskim mestima, izgrađene institucije i ljudi svjesni svog porijekla upravo imbenici koji osiguravaju Karađorđevskoj zajednici svjetlu perspektivu na rumunjskom prostoru, mi se danas nalazimo u krucijalnom trenutku i suočeni smo s problemima koji neminovno donosi ovo novo vrijeme i ovaj novi način života. Ono što se danas može prepoznati kao problem koji brutalno napada način na koji se danas malena zajednica, a to je inače problem ne samo hrvatske zajednice nego i cijele Rumunjske, je migracija prema zapadnim državama, prije svega u Austriju, zbog gospodarskih razloga, zbog boljeg života i jednostavnog zloga nedostatka posla u svojim mestima. Migracija u zapadne zemlje brojano slabi načinu zajednicu. Prirodni prirast populacije

Karaševa i ostalih hrvatskih mesta u Rumunjskoj zadnjih je godina negativan i u najmanju ruku zabrinjavaju i, a to je, ponavljam, posljedica migracije mladih ljudi u druge zemlje Europske unije“.

Uz potpredsjednika Zajedništva, na Forumu je sudjelovao i Tudorel Ivanoaica, lan Koordinacijskog odbora organizacije. Osim glavne teme, Forum je pratilo još nekoliko doga aja. U petak 27. rujna u društvenom domu ‘Stjepan Markovi ’ u Donjoj Lastvi (Tivat) bila je otvorena ‘Igra ka u srcu’ - Multimedijalna izložba likovnih, fotografskih, video i literarnih pobjednih radova djece i mladih iz hrvatskih zajednica u svijetu te radova škola iz Hrvatske. Nakon otvorenja, za u enike Hrvatske nastave u Crnoj Gori bila je organizirana radionica izrade igra ke s motivima hrvatske tradicijske baštine.

Ivan Dobra